భారతీయ సంస్కృతి

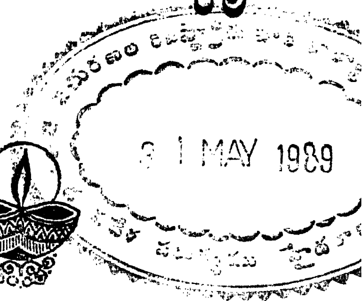
రచయిత
నిష్ఠల సుబ్రహ్మణ్యం

"భారతస్య ప్రతిష్ఠే ద్వే సంస్కృతం సంస్కృతిస్తథా"

ప్రచురణ:
శ్రీ పాపయారాధ్య
ధర్మ సంవర్ధనీ పరిషత్
పొన్నూరు

భారతీయ సంస్కృతి

రచయిత

నిష్ఠల సుబ్రహ్మణ్యం

"భారతస్య ప్రతిష్ఠే ద్వే సంస్కృతం సంస్కృతిస్తథా"

ప్రచురణ:

శ్రీ పాపయారాధ్య

ధర్మ సంవర్ధనీ పరిషత్

పొన్నూరు

గుంటూరు జిల్లా, ఆంధ్రప్రదేశ్.

ప్రతులు : 1000

ప్రథమ ముద్రణ : 1989.

శుక్ల, వైశాఖం.

ప్రతులు దొరుకుచోట్లు :

1) వడ్లమూడి శివరామకృష్ణప్రసాద్
కన్వీనర్
శ్రీ పాపయారాధ్య ధర్మసంవర్ధనీ పరిషత్,
పొన్నూరు - 522 124

2) రచయిత, లెక్చరర్
శ్రీ భావనారాయణ స్వామి
సంస్కృత కళాశాల,
పొన్నూరు - 522 124
గుంటూరు జిల్లా, ఆం. ప్ర.

వెల రూ. 3-/ లు

ముద్రణ :
ఆదిత్య ప్రింటర్స్
గంగానమ్మపేట, తెనాలి.

తొలిపలుకు

భారతీయ సంస్కృతి విస్తృతమైనది, గంభీరమైనది. అట్టి భారతీయ సంస్కృతి ద్వారా ఎవరైనా ధార్మిక జీవనం గడిపి భగవంతుని చేరుకోవచ్చు. అయితే ఈ భారతీయ సంస్కృతి మహోన్నతంగా వెలసిన కాలంలో గురుకులాల ద్వారా ప్రణాళికా బద్ధంగా బోధింపబడేది. భారతీయ సంస్కృతి విశ్వసంస్కృతి. ఇది అందరిదీ. ఈ సంస్కృతిని అందరికీ బోధించి, వారిచే ఆచరింపజేసి సౌమనస్య సౌభ్రాత్రాలతో విశ్వశాంతిని కల్గించడం ప్రస్తుతం మనపని. అందుకే మహాకవి, యోగివైన శ్రీ పాపయారాధ్యుల వారి పేర పొన్నూరులో 'ధర్మ సంవర్ధనీ పరిషత్తు' స్థాపించబడింది. ఈ పరిషత్తు ప్రణాళికా బద్ధంగా భారతీయ సంస్కృతిని వెలువరిస్తుంది. ఆధునిక కాలంలో ప్రశ్నలు-సమాధానాల రూపంలో సంస్కృతిని బోధించడం పరిషదాశయం. ఈసంస్థ ఈ పుస్తకాన్ని మొదటి పాఠ్యాంశంగా నిర్ణయించి ముఖ్యంగా కార్యకర్తల చేత, ఇంకా ఆసక్తిగలవారిచేత కంఠస్థం చేయించి, పరీక్షలు నిర్వహించి యోగ్యులకు అర్హతాపత్రాలనివ్వాలని సంకల్పించింది ప్రతి భారతీయుడు దీన్ని కంఠస్థం చెయ్యాలని సంస్థ ఆకాంక్షిస్తుంది. కంఠస్థం చేసినవారు ఈ సంస్థతో సంప్రదించి పరీక్షలలో పాల్గొనవచ్చును.

ఇట్టి పుస్తకాన్ని ప్రచురించడానికి ఆర్థిక సహాయాన్నందించి సహకరించిన మిత్రులు, సహృదయులైన శ్రీ జాస్తి సాంబశివరావు M. Sc, Ph. d. గారికి, శ్రీ కొంజేటి జయప్రకాశరావుగారికి ధర్మ సంవర్ధనీ పరిషత్తు హార్దికాభినందనలనందజేస్తుంది. వీరు అమెరికాలో డాక్టర్లుగా స్థిరపడిగూడ భారతీయ సంస్కృతిని విశ్వసంస్కృతిని చేయాలని సంకల్పించడం ఆనందకరమైన విషయం. వీరికి జగదంబ ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాదులను ప్రసాదించాలని సంస్థ ఆకాంక్షిస్తున్నది.

1) భారతమౌనిపుంగవులు భానుసహస్రరుచిప్రకాశులై
వారిత చిత్తవిక్రియులవారిత దివ్యసహస్రశక్తులై
కారణజన్ములై పలుక గాసటబీసటగా దలంపకన్
ధారణసేయ వ్రాయగనె ద్రవ్యము నిచ్చిరి మిత్రు
లుత్తముల్.

2) వైద్యవిజ్ఞానమున మానవాళి కెల్ల
శాంతి గూర్చుచు నాంతరశమము నొసగ
భారతర్షుల వాక్సుధాభాండ దిత్స
పాత్రమును వ్రాయ ప్రేరేచె భువినినన్ను

3) కొంజేటి వంశ్యం చ జయప్రకాశమ్
సాంబం శివం జాస్తి కులప్రసూతమ్
శ్రీరామచంద్రః పరిపాతు నిత్యమ్
శ్రీజానకీ చంద్రికయా సమేతః.

ఇందులోని కొన్ని ముఖ్యాంశాలను వెలువరించిన ఆయా గ్రంథ కర్తలయిన పండితులకు, ప్రూఫ్‌రీడింగ్ చేసిన చి॥ శ్రీ వుయ్యూరు లక్ష్మీనరసింహారావు M. A. Ph. d. గారికి, సకాలంలో ముద్రించి అందించిన ఆదిత్య ప్రింటర్స్ వారికి కృతజ్ఞతలు.

ఉదారులు సహకరిస్తే తరువాత భాగాలుగూడ వెలుగులోకి వస్తాయి. భారతీయ, భారతీయేతర సోదరులందరు దీనివలన ప్రయోజనం పొందగలరని ఆకాంక్షిస్తూ !

మీ రచయిత

భారతీయధర్మము - సంస్కృతి

(ప రి చ య ము)

(ప్రశ్నోత్తరములు) - వేదములు

1) ధర్మమునకు మూలగ్రంథమేది?

వేదములు ధర్మబోధనలో మూల గ్రంథములు.

2) ధర్మనిర్ణయమున ఇంకను ప్రమాణములేవి?

వేదములేగాక, ఆ వేదార్థమును చక్కగా గుర్తించిన ఋషులచే రచింపబడిన స్మృతులన్నియును, ఇంకను వారి ప్రవర్తనయు ధర్మవిషయమున ప్రమాణములు.

3) ధర్మమనగానేమి?

ప్రపంచమునేది కాపాడుచున్నదో, ఏది యథార్థజ్ఞానమో అదియే ధర్మము, శుభములనొనగూర్చు యజ్ఞాదులయందు ప్రవర్తించుట, మాంసభక్ష పరద్రవ్యహరణాది పాపములలో ప్రవర్తింపకుండుట ధర్మమనబడును.

4) వేదమునకు పర్యాయపదములేవి?

శ్రుతులు, ఆమ్నాయములు, నిగమములు

5) శ్రుతులకు, స్మృతులకు గల భేదమేమి?

శ్రుతులనగా వేదములు. స్మృతులనగా ధర్మశాస్త్రములు.

6) శ్రుతులకు, స్మృతులకు ఆయా నామములెట్లు కలిగినవి?
ఋషులు తపస్సమాధిలో నున్నపుడు వేదమంత్రములు వారికి వినబడినవి. కావున అవి శ్రుతులైనవి. వేదార్థమును స్మరించి ఋషులు వాని కనుగుణముగా ధర్మశాస్త్రములను రచించిరి. కావున అవి స్మృతులైనవి.

7) శ్రుతిస్మృతి ధర్మాచరణమువలన ఫలమేమి?
శ్రుతిస్మృతులయందు చెప్పబడిన ధర్మము నాచరించుటవలన ఈ లోకమందు కీర్తియు, పరలోకమున నుత్తమస్థితి కలుగును

8) వేదములెన్ని? అవియేవి?
వేదములు నాలుగు. ఋగ్వేదము, యజుర్వేదము, సామవేదము, అధర్వవేదము అని వేదవిభాగము గలదు.

9) వేదములను రచించినదెవరు?
వేదముల నెవ్వడును రచింపలేదు.

10) వేదము లెట్లేర్పడినవి?
సృష్ట్యాదియందు భగవంతుని నిశ్శ్వాసరూపముగా వేదాలేర్పడినవి.

11) వేదమను శబ్దమున కర్థమేమి?
'విదజ్ఞానే' అనే ధాతువునుండి వేదమను పద మేర్పడినది. వేదమనగా జ్ఞానమని యర్థము. ప్రత్యక్ష ప్రమాణములు, అనుమాన ప్రమాణములద్వారా గుర్తింపలేని యర్థమును దేని ద్వారా తెలియగల్గుదుమో దానికే వేదమని పేరు.

12) వేదములందు చెప్పబడిన ప్రధాన క్రియ యేది ?
వేదమందు యజ్ఞములు ప్రధానముగా చెప్పబడినవి.

13) యజ్ఞమందు ప్రధాన నిర్వాహకు లెవరు ?
యజ్ఞమునందు హోత, అధ్వర్యువు, ఉద్గాత, బ్రహ్మయను నల్గురు ప్రధాన నిర్వాహకులుగ వ్యవహరింతురు.

14) వారెట్లేర్పడుదురు ?
ఋగ్వేదమును చక్కగా నేర్చినవాడు హోత. యజుర్వేదమును తెలిసినవాడు అధ్వర్యువు. సామవేద రహస్యము తెలిసిన వాడు ఉద్గాత. అధర్వణవేద క్రియావేత్త బ్రహ్మగ నుందురు.

15) వేదము వలన ఎట్టి ఫలము చేకూరును ?
వేదమంత్ర ప్రయోగము వలన వర్షము కురియుట, కామిల మొదలగు రోగములు తగ్గుట మొదలగునవి ఈ లోకమునందు కలుగు ప్రయోజనములు స్వర్గము లభించుట, మోక్షము కలుగుట ఆధ్యాత్మిక ప్రయోజనములు.

16) మోక్షము వలన ప్రయోజనమేమి ?
పుట్టుట, ముసలితనము, రోగములు, మరణము, దుఃఖములు ప్రతి జన్మయందు కలుగుచుండును. ఇవియన్నియు నశించి శాశ్వతమైన యానందము మోక్షమువలన మాత్రమే కల్గును. కావున మోక్షమును పొందుటయే మానవుని ముఖ్య కర్తవ్యము.

17) మోక్షాసక్తి యెట్లు ఏర్పడును ?
ధర్మమును బహుకాలము ఆచరించుటవలన ఆధ్యాత్మికభావము లుదయించి మోక్షాసక్తి కలిగి మానవుడు ముక్తికై యత్నించును.

18) వేదముల యందు ధర్మములెట్లు చెప్పబడినవి ?

వేదములయందు వర్ణధర్మములు, ఆశ్రమ ధర్మములని విభజించి ధర్మములు చెప్పబడినవి.

19) వర్ణములు, ఆశ్రమముల యందలి విభాగములను తెలుపుము ?

మానవులు నాలుగు వర్ణములుగ విభజింపబడినారు. బ్రాహ్మణులు, క్షత్రియులు, వైశ్యులు, శూద్రులు అని నాల్గువర్ణములు గలవు. బ్రహ్మచర్యాశ్రమము, గృహస్థాశ్రమము, వానప్రస్థాశ్రమము, సన్న్యాసాశ్రమము అని నాల్గువిధములైన యాశ్రమములు గలవు. ప్రతి వర్ణమునకు. ప్రతి ఆశ్రమమునకు వేఱు వేఱు ధర్మములు గలవు.

20) మోక్షమెట్లు కలుగును ?

ఏ వర్ణము వారు ఆ వర్ణ ధర్మములను. ఏ ఆశ్రమము వారు ఆ యాశ్రమ విధులను చక్కగా గుర్తించి యాచరించుటవలన పరిశుద్ధమైన మనస్సు. ఆధ్యాత్మిక భావములు కలిగి. బలపడి క్రమ క్రమముగా ఆధ్యాత్మికానుభూతులు కలిగి మోక్షము కలుగును. వర్ణాశ్రమ ధర్మపాలనము వలననే మోక్షము కలుగును.

21) వేదపఠనమున గమనార్హమగు ముఖ్యాంశమేది ?

వేదపారాయణమున, స్వరము ముఖ్యమైనది. స్వరము లేక చదివిన వేదము ఫలము నొసంగజాలదు.

22) స్వరములెన్ని ? అవియేవి ? వాని లక్షణములేవి ?

స్వరములు ఉదాత్తము, అనుదాత్తము, స్వరితమని మూడు విధములు. ఉచ్చారణమందు నూర్ధ్వగతియందుచ్చరించుట ఉదా

త్తము అవరోహణమునందుచ్చరించుట అనుదాత్తము. ఒకే స్థలమున కొంత యారోహగతియందు మఱికొంత అవరోహ గతియందు నుచ్చరించుట స్వరితము.

23) స్వరము లేనిచో నష్టమేమో యుదాహరణ పూర్వకముగా తెలుపుము.

వేదమునందు ప్రధానమైనది స్వరము. ఒకే పదమునకు రెండర్థములున్నప్పుడు ఒక్కొక్క స్వరముతో నుచ్చరించినప్పుడు ఒక్కొక్క అర్థము వచ్చును. అర్థమును బట్టి వెంటనే ఫలము కలుగుచుండును. పూర్వము వృత్రాసురుడు ఇంద్రుని సంహరింపదలచి యజ్ఞమునుచేసి కృత్యను సృష్టించెను. ఇంద్రుని సంహరింపుమను భావముతో ఒక వాక్యమును పలికెను. కాని యాతడు ఒక స్వరమునకు మఱియొక స్వరము నుచ్చరించెను. వెంటనే ఆ వాక్యమునకు ఇంద్రునియొక్క శత్రువును సంహరింపుమనెడి యర్థము వచ్చినది. వెంటనే కృత్య వృత్రాసురునే సంహరించినది. కావున స్వరముతో చక్కగా చదివినప్పుడే సరియైన యర్థము వచ్చి క్రియ సఫలమగును. లేనిచో అనేక నష్టములు చేకూరును.

24) స్వరములెట్లు నేర్వవలయును ?

స్వరములను పుస్తకములను చూచి చదువుటకు వీలులేదు. అవి యెట్లుచ్చరింపబడవలయునో గురువుగారి ద్వారా కొంతకాలము అభ్యసింపవలయును. కావున గురుకులమున కేగవలయును.

25) వేదములకు దేవతలెవరు ?

ఋగ్వేదమునకు అగ్ని. యజుర్వేదమునకు వాయుదేవుడు,

సామవేదమునకు సూర్యుడు, అథర్వవేదమునకు చంద్రుడు దేవతలు.

26) మంత్రజపము ప్రారంభమున అవశ్యముగా తెలియదగినవేవి ?

ప్రతి మంత్రమును జపించుటకు ప్రారంభమున ఆ మంత్రము యొక్క ఋషిని, దేవతను, ఛందస్సును తప్పక తెలిసికొని స్మరింపవలెను.

27) వానిని తెలియకున్న నష్టమేమి ?

మంత్రముల ఋషి, ఛందస్సు, దేవతలను తెలిసికొనకున్నను, స్మరింపకున్నను జపించువాడు, చేయించువాడు చలనములేని పదార్థమగుటయో, చీకటితో కూడిన గుంటలో పడుటయో జరుగును. మహాపాపము సంక్రమించును.

28) వేద సంప్రదాయములను గూర్చి వ్రాయుము ?

వేదసంప్రదాయములు రెండు విధములుగ నుండును. 1) బ్రహ్మ సంప్రదాయము, 2) సూర్య సంప్రదాయము. వ్యాసుడు తన శిష్యులైన పైల, వైశంపాయన, జైమిని సుమంతులకు బోధించినది బ్రహ్మసంప్రదాయము. యాజ్ఞవల్క్యుడు సూర్యుని నుండి నేర్చిన పద్ధతి సూర్యసంప్రదాయము.

29) వేదములను విభజించిన వారెవరు ?

సృష్ట్యాదియందు వేదములన్నియు ఒకే రాశిగ నుండెను. వానిని విడదీసి నాల్గువేదములుగ కూర్చినవాడు వ్యాసభగవానుడు. కావుననే అతడు వేదవ్యాసు డయినాడు.

30) వేదమాత చేయుచున్న ఉపదేశములలో నొకదానిని పేర్కొనుము?
బ్రాహ్మణ - క్షత్రియ - వైశ్య - శూద్రులందరు సుఖశాంతులతో నుండవలయునని, ప్రతివ్యక్తి అందరిలోను ఇష్టమైనవాడుగా కావలయునని, నలువైపుల నుండి మంగళకరమైన సంకల్పములే మనందఱికి కలుగవలయునని, మాతృ పితృగురుదేవుల వలన జన్మ ధన్యము చేసికొనవలయునని కరుణాపూర్ణయగు వేదమాత దివ్యోపదేశము చేయుచున్నది.

ఛందశ్శాస్త్రము

31) వేదార్థ జ్ఞానమెట్లు కలుగును ?
వేదార్థజ్ఞానము కలుగుటకు కేవల వేదాధ్యయనము సరిపోదు. వేదార్థములను, వేద రహస్యములను తెలిసికొనవలెనన్నచో ఆరు శాస్త్రములను క్షుణ్ణముగా గురుముఖతః చదువవలయును. ఈ ఆఱు శాస్త్రములకే షడంగములని పేరు. ఈ ఆరు విద్యల యందు క్షుణ్ణమైన పాండిత్యము గలవాడు మాత్రమే వేదార్థ జ్ఞానమును పొందగల్గును.

32) షడంగము లేవి?
శిక్ష, వ్యాకరణము, ఛందస్సు, నిరుక్తము, జ్యోతిషము, కల్పము అనునవి షండగములు.

33) షడంగములకు వేద పురుషునకుగల సంబంధమేమి ?
పురుషునకు అవయవములున్నట్లే వేద పురుషునకుగూడ అవయవములుండును. ఈ ఆఱు శాస్త్రములును వేద పురుషునకు

ఆఱు అవయవములగుచున్నవి. అవి యెట్లనగా శిక్ష వేద పురుషునకు ముక్కువంటిది. ఇట్లే, వ్యాకరణ శాస్త్రము ముఖము వంటిది ఛందస్సు పాదములు. నిరుక్తము కర్ణము. జ్యోతిషము కన్ను. కల్పము బాహువులు.

34) ఛందశ్శాస్త్రమనగా నేమి ?
ఆంధ్రభాషయందు ఉత్పలమాల. చంపకమాల యను వృత్తములున్నట్లే సంస్కృత భాషయందును వృత్తములుండును. అనుష్టుప్. ఆర్య మొదలగు అనేక భేదములు సంస్కృతమునందు గలవు. మంత్రములను చెప్పెడి పద్ధతికే ఛందస్సనిపేరు.

35) ఛందశ్శాస్త్రమునకు మూలపురుషుడెవ్వడు? ఆతని గ్రంథమేది?
పింగళి నాగుడను మహర్షి ఛందశ్శాస్త్రమునకు మూల పురుషుడు. ఇందు ఎనిమిది అధ్యాయములు గలవు. ఈ గ్రంథమంతయు సూత్రములలో నుండును.

36) పింగళినాగుడు ఈ శాస్త్రమునెట్లు నిర్మించెను ?
అనేక విధములైన తపస్సులనుచేసి వేదముల సారాంశమును గ్రహించి వేదమాతయను గ్రహమువలన ఛందశ్శాస్త్రమును రచించెను.

7) ఈ మూలగ్రంథమునందెన్ని సూత్రములు గలవు?
పింగళనాగుని ఛందశ్శాస్త్రమునందు నాల్గు వందల సూత్రములు గలవు.

38) పింగళనాగుని సూత్రములెట్లుండును?
వ్యాఖ్యానము చదువనిచో సూత్రములను అర్థము చేసికొనుట చాలా కష్టము.

39) ఈతని సూత్రములకు వ్యాఖ్యానము లెన్నిగలవు? అందు ప్రసిద్ధమైనదేది?
ఈ గ్రంథమునకు నాల్గు వ్యాఖ్యలు ప్రసిద్ధములు, అందు హలాయుధుని మృతసంజీవని గొప్పది.

కల్పసూత్రములు

40) కల్పసూత్రములనగా నేమి?
వేదమందలి యే మంత్రము ఏ కార్యమందుపయోగపడునో యెట్లుపయోగించవలయునో తెలుపునది కల్పసూత్రము. ఏ మంత్రము ఏ యజ్ఞమందుండునో ఈ కల్ప సూత్రములు తెలుపుచుండును.

41) కల్పసూత్రములను రచించినవారిలో ప్రసిద్ధులైన ఋషులెవ్వరు?
ఆశ్వలాయనుడు, బౌధాయనుడు, ఆపస్తంబుడు మొదలగు ఋషులు ప్రసిద్ధులు.

42) కల్పసూత్రములయందలి భేదమును వివరించునది.
కల్పసూత్రములు శ్రౌత సూత్రములు, స్మార్త సూత్రములని రెండు విధములు, స్మార్తసూత్రములు మఱల గృహ్యసూత్ర

ములు, ధర్మసూత్రములని రెండుగా విభజింపబడినవి. శుల్బ సూత్రములను కల్పసూత్రములే. అవి శ్రౌతసూత్రములందు చేరియుండును.

43) శ్రౌతసూత్రములలో ప్రతిపాదింపబడు విషయమేది ?
అగ్నిహోత్రము, దర్శపూర్ణమాస యాగములు, అనేక విధము లైన సోమయాగములు చెప్పబడియున్నది.

44) గృహ్యసూత్రముల యందుండు విషయమేది ?
భారతీయులకు నిత్యము జరుపబడు షోడశసంస్కారముల పద్ధతులన్నియు గృహ్యసూత్రముల యందు నిరూపింపబడినది.

45) ధర్మసూత్రముల యందేమి గలదు ?
ప్రజలు సుఖశాంతులతో జీవించుటకై నిత్యము ఆచరింపదగిన విధులు, ధర్మవిషయములు అన్నియు ధర్మసూత్రముల యందు ఋషులచే చక్కగా తెలియజేయబడినవి.

46) కల్పసూత్రిములలో ప్రసిద్ధములయిన కల్పసూత్రములను తెలుపుము
అశ్వలాయన కల్పసూత్రము, శాంఖాయన కల్పసూత్రము, కాత్యాయన సూత్రము, పారస్కర గృహ్యసూత్రము కాత్యాయన శుల్బసూత్రము.

47) ఇంకను ఇతర వేదశాఖలకు కల్పసూత్రములను రచించిన ప్రసిద్ధ మునులెవ్వరో పేర్కొనుము.
బౌధాయనుడు, ఆపస్తంబుడు, లాట్యాయనుడు, ద్రాహ్యాయణుడు, జైమిని. గోభిలుడు, ఖదిరుడు, వైతానుడు, కౌశికుడు.

వేదాంగములు

జ్యోతిశ్శాస్త్రము

48) జ్యోతిషమనగానేమో క్లుప్తముగా తెలుపుము.

జ్యోతిషులకు సంబంధించినదియు, కాలమును తెలుపునది యగు శాస్త్రమే జ్యోతిశ్శాస్త్రము.

49) జ్యోతిశ్శాస్త్రము వేదమునకు ఎట్లుపకరించునో తెలుపుము.

కాలమునందు కొన్ని క్షణములు మంగళకరమైనవి యుండును. అట్టి మంగళకరములైన ముహూర్తము లెవ్వియో గుర్తించి ఆ సమయముల యందు యాగములను చేసినచో అట్టి యాగములు వెంటనే సత్ఫలితములనొసంగును. అట్టి సుముహూర్తములను కనిపెట్టుట జ్యోతిశ్శాస్త్రమువలన మాత్రమే సాధ్యపడును. కావున జ్యోతిశ్శాస్త్రము వేదమున కుపయోగపడుచు వేదాంగమైనది.

50) వేదాంగజ్యోతిషమును నిర్మించిన ఋషియెవ్వరు?

వేదాంగముగా జ్యోతిశ్శాస్త్రమును నిర్మించిన మహాముని లగధుడు.

51) జ్యోతిశ్శాస్త్రము నందుగల ప్రధాన భాగములేవి?

సిద్ధాంతము, సంహిత, హోరయనుమూడును జ్యోతిశ్శాస్త్రము నందు ప్రధాన విభాగములు.

52) జ్యోతిశ్శాస్త్రము నందు గల నవగ్రహములను పేర్కొనుము?
రవి, చంద్రుడు, కుజుడు, రాహువు, గురువు, శని, బుధుడు, కేతువు, శుక్రుడు జ్యోతిశ్శాస్త్రము నందలి గ్రహములు.

53) జ్యోతిశ్శాస్త్రమును ప్రచారముచేసిన ఋషులెందరు? వారెవరు?
సూర్యుడు, బ్రహ్మ, వ్యాసుడు, వశిష్ఠుడు, అత్రి, పరాశరుడు, కశ్యపుడు, నారదుడు, గర్గుడు, మరీచి, మనువు, అంగిరసుడు, లోమశుడు పులిశుడు, చ్యవనుడు, యవనుడు, భృగువు, శౌనకుడు అను పదునెనిమిది మంది జ్యోతిశాస్త్రమును ప్రచారము చేసిన సిద్ధాంతకర్తలు. వీరిలో సూర్యుడు, బ్రహ్మ దేవతలు, మిగిలినవారు మహర్షులు,

నిరుక్తము

54) నిరుక్తమనగానేమి?
ఇతర గ్రంథ సాహాయ్యమక్కరలేకనే పదములను నిర్వచించుచూ అర్థములను తెలియజేయునదియే నిరుక్తమనబడుచున్నది.

55) బ్రాహ్మణ గ్రంథములకు, నిరుక్తమునకుగల భేదమేమి?
వేద మంత్రముల యందుండు పదములకు తాత్పర్యమును తెలియుజేయు గ్రంథములే బ్రాహ్మణములనబడుచున్నవి. బ్రాహ్మణ గ్రంథముల వలనను తాత్పర్యము పరిపూర్ణముగా తెలియదు. నిరుక్తమందలి నిర్వచన పద్ధతుల ద్వారా వేదపదముల తాత్పర్యము విశదముగా తెలియును.

56) నిరుక్తమును రచించినదెవరు? అందలి అధ్యాయములెన్ని?

యాస్కుడను మహాముని నిరుక్తమును రచించెను. పదములు నిఘంటురూపముగ నుండును. వాని వ్యాఖ్యానమును యాస్కుడు చక్కగా తెలిపెను. ఈ గ్రంథమునందు ఐదు అధ్యాయములున్నవి.

57) యాస్కమహర్షి వేదవ్యాఖ్యానములయందు ప్రామాణికులుగా తలచిన ఋషులెవ్వరు ?

యాస్కముని శాకల్యని,గార్గ్యని ప్రామాణికులుగా భావించెను. శాకల్యుడు ఋగ్వేదమునకు పదకారుడు. గార్గ్యుడు సామవేదీయ సంహితకు పదకారుడు. వీరిరువురు గొప్ప ఋషులు.

58) నిరుక్తమందలి కాండములెన్ని? అవియేవి?

నిరుక్తమునందు మూడు కాండములు గలవు. మొదటిది నైఘంటుకకాండ, రెండవది నైగమకాండ, మూడవది దేవతా కాండ.

59) యాస్కమునికంటె ముందుగా రచింపబడిన నిరుక్తగ్రంథము లెన్ని? వానిని రచించిన ఋషులెవ్వరో పేర్కొనుము?

యాస్కముని తన నిరుక్తమునందు ప్రాచీనులైన పదుమ్గురు ఋషులను నిరుక్తగ్రంథకర్తలుగా పేర్కొనినాడు.

1, ఔపమన్యవుడు 2, ఔదుంబరాయణుడు 3. వార్ష్యాయణి
4, గార్గ్యుడు 5. అగ్రాయణుడు 6, శాకపూణి 7. ఔర్ణనాభుడు
8. తైటికి 9. గాలవుడు 10. స్థౌలాష్ఠీవి 11. క్రౌష్టుకి

12. కాస్తకృత్యుడు 13. కౌత్సవృత్యుడు 14. యాస్కుడు. వీరిలో పదునాల్గవ నిరుక్తకారుడు యాస్కుడు.

60) యాస్కమహర్షి నిరుక్తమునెట్లు రచింపగల్గెను ?
యాస్కముని శంకరుని యజ్ఞములచే మెప్పించి యాతని యనుగ్రహము వలన నిరుక్తజ్ఞానమును పొంది రచింపగల్గెను.

శిక్ష

61) శిక్షయనగా నేమో తెలుపుము.
వేదమంత్రముల యందలి అచ్చులు, హల్లులు ఎట్లుచ్చరింపవలయునో స్పష్టముగా తెలుపు గ్రంథమునకే శిక్షయని పేరు.

62) శిక్షాగ్రంధము యొక్క ప్రయోజనము ఏ గ్రంథమందు తెలుపబడినది ?

తైత్తిరీయోపనిషత్తునందు శిక్షాగ్రంథము యొక్క స్వరూపము. ప్రయోజనములు తెలుపబడినవి.

63) శిక్షాగ్రంథములయందే యే విషయములు నిరూపింపబడును ?
వర్ణములు, స్వరములు, మాత్రలు, బలము, సామ, సంతానము అను విశేష విషయములన్నియు శిక్షాగ్రంథములయందు స్పష్టముగా నిరూపింపబడును.

64) పూర్వకాలమున మహర్షులచే రచింపబడిన శిక్షాగ్రంథములు ఎన్ని లభించుచున్నవి ?
ప్రస్తుతము ముప్పది శిక్షాగ్రంథములు లభించుచున్నవి.

65) శిక్షాగ్రంథములు రచించిన వారిలో కొందరు ఋషులను పేర్కొనుము.

యాజ్ఞవల్క్యుడు, వశిష్ఠుడు, కాత్యాయనుడు, పరాశరుడు, నారదుడు, శౌనకుడు, గౌతముడు, పాణిని మొదలైన ఋషులు శిక్షాగ్రంథములను రచించిరి.

66) శిక్షాగ్రంథములలో దేనికి మిక్కిలి ప్రాముఖ్యము కలిగినది ?

పాణిని మహర్షి రచించిన శిక్షాగ్రంథమునకే లోకమున నెక్కువ ప్రాముఖ్యము లభించినది.

67) శిక్షాగ్రంథములయందు భేదమున్నదో లేదో తెలుపుము.

వేదములనుబట్టి శిక్షాగ్రంథములలో భేదమేర్పడుచున్నది. అనగా ఒక్కొక్క వేదమునకు ఒక్కొక్క విధమైన శిక్షలుండును. శుక్ల యజుర్వేదమునకు యాజ్ఞవల్క్యుని శిక్షాగ్రంథమనుబంధముగా నుండును. సామవేదమునకనుకూలముగా నారదమహర్షి వ్రాసిన శిక్షాగ్రంథముపయోగపడును. ఇట్లు వేద భేదమునుబట్టి శిక్షాగ్రంథముల యందును భేదమేర్పడినదని తెలియవలెను.

వ్యాకరణము

68) వ్యాకరణ శాస్త్రమనగా నేమి ?

భాషయందు ప్రకృతి ప్రత్యయములను నిరూపించుచు పదములను సంస్కరించి వ్యాఖ్యానము చేయు శాస్త్రమే వ్యాకరణ శాస్త్రమనబడుచున్నది.

69) వ్యాకరణ శాస్త్రము యొక్క ప్రయోజనములలో కొన్నిటిని తెలుపుసది.

1. వ్యాకరణము భాషకు దీపము వంటిది. వ్యాకరణము లేనిచో భాషయుండదు. శబ్దజ్యోతి లేనిచో ప్రపంచము అంధకారమయమై యుండెడిది.

2. సంస్కృత భాషయందున్న వేదములను తెలిసికొనుటకు భాషాజ్ఞానము అందుకు వ్యాకరణము అత్యవసరము.

3) వ్యాకరణ నియమముల ననుసరించి యజ్ఞములు చేయువారు మంత్రములను చెప్పవలయును. కావున వ్యాకరణము అవసరము.

70) సంస్కృత భాషయందు వ్యాకరణము లెన్నిగలవు ?

సంస్కృత భాషయందు తొమ్మిది వ్యాకరణములు గలవు.

71) నవవ్యాకరణములను తెలుపుము.

ఐంద్రము, చాంద్రము, కాశకృత్స్నము, కౌమారము, శాకటాయనము, సారస్వతము, ఆపిశలము, శాకలము, పాణినీయము అనునవి సంస్కృత భాషయందున్న నవవ్యాకరణములు.

72) నవవ్యాకరణముల యందును ప్రసిద్ధమైనదేది ?

పాణినిముని రచించిన వ్యాకరణము నవవ్యాకణముల యందు ప్రసిద్ధమైనది.

73) పాణిని రచించిన వ్యాకరణము పేరేమి ? అందెన్ని అధ్యాయములున్నవి ? ఆ గ్రంథమెట్లుండును ?

పాణిని రచించిన వ్యాకరణమునకు అష్టాధ్యాయి యనిపేరు. ఇందెనిమిది యధ్యాయములు గలవు. ఈ గ్రంథమంతయు సూత్రరూపమున రచింపబడినది.

74) పాణిని అష్టాధ్యాయి నెట్లు రచింపగల్గెను ? అందెన్ని సూత్రములున్నవి ?

తపస్సుచే ఈశ్వరుని మెప్పించి యాతని యనుగ్రహము వలన అష్టాధ్యాయిని రచింపగల్గెను. అందు సుమారు 4000 సూత్రము లున్నవి.

75) పాణిని తరువాత వ్యాకరణ శాస్త్రమును వృద్ధిపొందించిన ఋషులెవ్వరు ?

పాణిని సూత్రములను వ్రాయగా వరరుచిముని సూత్రముల కనుబంధముగా వార్తికములను రచించెను. తరువాత ఆదిశేషుడే పతంజలి మునిగా అవతరించి పాణిని సూ తములకు వ్యాకరణ మహాభాష్యమును రచించెను.

ఉపాంగములు

76) ఉపాంగములనగానేమి?

వేదమందలి విజ్ఞానమును నిరూపించుచు, మోక్షప్రాప్తికి మార్గములను చూపు శాస్త్రములకే ఉపాంగములనిపేరు. వీనినే దర్శనములనియు వ్యవహరింతురు.

77) దర్శనములందలి భేదములను తెలుపుము.

దర్శనములు స్థూలముగా రెండు విధములు. వైదిక దర్శనములు, అవైదిక దర్శనములు. వేదమును ప్రమాణముగా గ్రహించినవి వైదికములు, వేద విరుద్ధమైనవి అవైదికములు. వేద విరుద్ధ దర్శనములు-చార్వాకదర్శనము, జైనదర్శనము, బౌద్ధదర్శనము మొ॥ వేదమునంగీకరించిన దర్శనములారు. ఇవియే యుపాంగములు. 1. న్యాయదర్శనము 2. వైశేషికదర్శనము 3. సాంఖ్యదర్శనము 4) యోగదర్శనము 5) పూర్వమీమాంసా దర్శనము 6. వేదాంతదర్శనము (ఉత్తర మీమాంసా దర్శనము)

78) చార్వాకదర్శనమేమి తెలుపును ? దర్శనములలో దాని స్థితి యెట్టిది ?

అగ్నిహోత్రాదికర్మములు, జన్మము, మోక్షము వీని నంగీకరింపదు. భగవంతుడు లేడనును. అవైదిక దర్శనములలో చార్వాకముకంటె జైనము. జైనముకంటె బౌద్ధ దర్శనము గొప్పది.

79) చార్వాకదర్శనమునకు మూలపురుషుడెవడు ?

బృహస్పతియే చార్వాకదర్శనమునకు మూలపురుషుడు.

80) జైనదర్శనమునకు మూలపురుషుడెవడు ? ఈ మతమునకుగల మఱియొక నామమేది ?

జినుడను మహాపురుషుడు జైన దర్శనమునకు మూలపురుషుడు ఈ మతమునకే ఆర్హతమతమని పేరు.

81) జైనాచార్యు లెందరు? వారిలో వర్ధమానుని గూర్చి తెలుపుము.
ఇరువదియిద్దరు జైనాచార్యులు గతించినపిమ్మట పార్శ్వనాధుడు, ఆ తరువాత వర్ధమానుడు జైనాచార్యులయిరి. వర్ధమానుడు, వైశాలీరాజకుమారుడు.

82) జైనమతము నందలి కొందరు ప్రామాణికులను తెలుపుము.
వర్ధమానుడు, ఉమాస్వాతికాచార్యుడు, హేమచంద్రసూరి.

83) బౌద్ధ దర్శన స్థాపకుడెవడు?
బుద్ధ భగవానుడే బౌద్ధ దర్శనము స్థాపించెను.

84) బౌద్ధులలోని ప్రధాన భేదములనుపన్యసించునది.
వైభాషికులు, సౌత్రాంతికులు, యోగాచారులు, మాధ్యమికులు అని బౌద్ధులు ప్రధానముగా నాలుగు రకములుగనుందురు. మఱల హీనయానము, మహాయానమని బౌద్ధులలో రెండుశాఖలుగలవు. వైభాషికులు హీన సంప్రదాయమును, మిగిలినవారు మహాయాన సంప్రదాయమును పాటింతురు.

85) బౌద్ధమతమునందలి రత్నములెవ్వి?
శ్రీలము, సమాధి, ప్రజ్ఞ అని బౌద్ధమతమునందు మూడు రత్నములు గలవు.

వైదిక దర్శనములు (ఉపాంగములు)

న్యాయ దర్శనము

86) న్యాయశాస్త్రమునకు మూలపురుషుడు. అతని రచననుగూర్చి తెలుపుము.

గౌతమమహర్షి న్యాయశాస్త్రమునకు మూలపురుషుడు. ఈతడు న్యాయసూత్రములను రచించెను. ఇందు 528 సూత్రములు గలవు.

87) న్యాయశాస్త్రమునందలి విషయమును, కొందఱు ప్రసిద్ధులను పేర్కొనుము.

న్యాయశాస్త్రమునందు వాదవిషయములు, భౌతిక పదార్థజ్ఞానముండును. దీనికే తర్కశాస్త్రమని పేరు. ఉద్యోతకరుడు, విశ్వనాథభట్టు, ఉదయనుడు, జగదీశుడు మొదలైనవారు ప్రసిద్ధులు, భాష్యకర్త వాత్స్యాయనమహర్షి.

వైశేషిక దర్శనము

88) వైశేషిక దర్శనమునకు మూలపురుషుడెవ్వడు? ఆతని గొప్పదనమెట్టిది?

కణాదుడను మహర్షి వైశేషిక దర్శనమునకు మూలపురుషుడు. భౌతిక విజ్ఞానమున పరమాణువును కనిపెట్టిన ఋషి యీతడే.

89) ఈ దర్శనమునందు భాష్యకర్త ఎవరు? ప్రసిద్ధులను కొందరిని పేర్కొనుము.

ప్రశస్తపాదుడు వైశేషిక భాష్య రచయిత. వ్యోమశివాచార్యుడు, శ్రీధరుడు శ్రీవత్సుడు మొదలైనవారు ప్రసిద్ధులు.

సాంఖ్య దర్శనము

90) సాంఖ్యదర్శ ప్రవక్తయెవరు? ఆతని గ్రంథమున సూత్రములెన్ని?

కపిలమహర్షి సాంఖ్యదర్శనప్రవక్త. కపిల సూత్రమనెడి యీతని గ్రంథమున 520 సూత్రములుగలవు.

91) ఈ దర్శనమందు ప్రసిద్ధరచనలేవి ?
ఈశ్వరకృష్ణుని సాంఖ్యకారికలు, గౌడపాద విజ్ఞాన భిక్షువుల భాష్యములు తత్త్వకౌముది.

యోగదర్శనము

92) యోగదర్శనమూలకర్త గురించి ప్రసంగింపుము.
పతంజలియను ముని యోగదర్శనము నందు సూత్రములను రచించెను. అదియే మొదటి గ్రంధము. హిరణ్యగర్భుడే సృష్ట్యాది యందు యోగదర్శనమునకు మూలపురుషుడు.

93) యోగదర్శనమున ప్రమాణ గంథములేవి ?
భోజరాజుని భాష్యము, అనంతాచార్యుని చంద్రిక. ఆత్మారామ యోగి వ్రాసిన హఠయోగప్రదీపిక ముఖ్యములు.

పూర్వమీమాంస లేక కర్మమీమాంస

94) పూర్వమీమాంసా శాస్త్రమునకు మూలభూతుడైన ఋషి యెవరు ? ఆ గ్రంధ మెట్టిది ?
జైమిని మహర్షి పూర్వమీమాంసా శాస్త్రమునకు మూలపురుషుడు పంద్రెండు అధ్యాయములతో పూర్వమీమాంసా శాస్త్రమును నిర్మించెను. ఇది కర్మకాండను బోధించును.

95) మీమాంసా శాస్త్రమందలి ప్రధానమైన ప్రమాణ గ్రంధములేవి ?
కుమారిలభట్టు వ్రాసిన తంత్రవార్తికము, శబరస్వామి వ్రాసిన భాష్యము గొప్ప ప్రామాణిక గ్రంధములు.

వేదాంతదర్శనము

96) ఉత్తరమీమాంసా చరిత్రమును క్లుప్తముగా తెలుపుము.
బాదరాయణుని (వ్యాసుడు) బ్రహ్మసూత్రము లీ దర్శనమునకు మూలము. ఉపవర్షుడు వృత్తి గ్రంధమును రచించెను. జగద్గురు శంకర భగవత్పాదాచార్యులు, రామానుజాచార్యులు, మధ్వాచార్యులు మొదలైన వారెందరో బ్రహ్మసూత్రభాష్యములను రచించిరి.

97) ప్రస్థానత్రయమును, ముఖ్య సంప్రదాయములను తెలుపుము.
బ్రహ్మసూత్రమును, భగవద్గీత, ఉపనిషత్తులను ప్రస్థానత్రయ మందురు. అద్వైతము, విశిష్టాద్వైతము, ద్వైతము, నింబార్క సంప్రదాయము. వల్లభమతము, చైతన్య సంప్రదాయము, శక్తి సంప్రదాయము మొదలైనవి ముఖ్యములు.

98) భారతీయ వాఙ్మయమునందలి యితరమతములేవి ?
వీరశైవము, శైవము, వీరవైష్ణవము, రసేశ్వరమతము, పాశుపతము ప్రత్యభిజ్ఞామతము మొదలైనవి ముఖ్యమతములు.

ఉపవేదములు

99) ఉపవేదములెన్ని ? అవియేవి ?

ఉపవేదములు నాలుగు. అవి 1. ఆయుర్వేదము 2. ధనుర్వేదము 3. శిల్పవేదము 4 గాంధర్వవేదము.

100) భారతీయుల యితర శాస్త్రములెవ్వి ? వాని మూలపురుషులెవరు?

అర్ధశాస్త్రము - దీనికి కౌటిల్యుడు (చాణక్యుడు) మూలము. 2. నాట్యశాస్త్రము దీనికి భరతమహర్షి మూలము. 3. కామశాస్త్రము - వాత్స్యాయనముని మూలము. 4. సాహిత్యశాస్త్రము - భరతమునియే మూలము. వాస్తుశాస్త్రాదులు జ్యోతిశ్శాస్త్రమునందు చేరును 5. సంగీతశాస్త్రము - నారదాదులు మూలము.

101) భారతీయ వాఙ్మయమున కళలెన్ని ?

భారతీయ వాఙ్మయమున 64 కళలు గలవు.

102) ఉపకళలెన్ని ?

భారతీయుల ఉపకళలు 108 గలవు.

103) పురాణము లెన్ని ? అవియేవి ?

పురాణములు పదునెనిమిది. అవి ఈ క్రింది విధముగానున్నవి. 1. మత్స్య పురాణము 2. మార్కండేయ పురాణము 3. భాగవతము 4. భవిష్య పురాణము 5. బ్రహ్మాండ పురాణము 6. బ్రహ్మవైవర్త పురాణము 7) బ్రహ్మ పురాణము 8. వరాహ పురాణము 9) వామన పురాణము 10) విష్ణు పురాణము 11. వాయు పురాణము 12. అగ్ని పురాణము 13. నారసింహ పురాణము 14. పద్మ పురాణము 15. లింగ పురాణము 16. గరుడ పురాణము 17. కూర్మ పురాణము 18. స్కాంద పురాణము.

104) ఉప పురాణములెన్ని ?

ఉప పురాణములు పదునెనిమిది మాత్రమేగాక ముప్పదినాల్గు వఱకు కన్పట్టుచున్నవి.

105) భారతీయ వాఙ్మయముల్లైన యితిహాసములేవి ? వానిని రచించిన ఋషుల మాహాత్మ్యమును క్లుప్తముగా తెలుపునది.

శ్రీమద్రామాయణము. శ్రీమన్మహాభారతము ప్రసిద్ధమైన యితిహాసములు. శ్రీ మద్రామాయణకర్త వాల్మీకి. మహాభారతకర్త వ్యాసుడు. వాల్మీకి యాదికవి. వ్యాసుడు వేదములను విభజించి. పురాణములను విడగొట్టి కూర్చిన ఘనుడు.

106) సంస్కృత భాషయెట్టిది? అందు ప్రసిద్ధ కవులను కొందరిని తెలుపుము.

సంస్కృత భాష దేవభాష. కాళిదాసు. భాసుడు, భట్టబాణుడు. మురారి. మయూరుడు. భవభూతి. శ్రీహర్షుడు. మాఘుడు. భారవి. పాపయారాధ్యులు అనువారు కొందఱు ప్రసిద్ధకవులు.

107) శ్రీ పాపయారాధ్యులవారినిగూర్చి సంక్షిప్తముగా పరిచయము చేయుము.

శ్రీ ములుగు పాపయారాధ్యులవారి పూర్వులు వరంగల్లు సమీపము నందలి ములుగు గ్రామము నుండి అమరావతికి విచ్చేసిరి. శ్రీ పాపయారాధ్యులవారు శ్రీ రాజా వాసిరెడ్డి. వెంకటాద్రి నాయుడు వంశ్యులకు కులగురువుగా. ఆస్థానపండితులుగనుండి వజ్రమణి బిరుదమును పొందుటయేగాక సంస్కృతాంధ్రముల యందు శతాధికగ్రంథములను రచించిరి. పంచకావ్యములకంటె

ప్రౌఢమైన కల్యాణచంపూ కావ్యమే పాపయారాధ్యులవారి శక్తికి నిదర్శనము. వీరి స్తవమును విని శ్రీ జగదంబ ప్రత్యక్షమై మోక్షము నొసగినది.

108) శ్రీ పాపయారాధ్యులవారి పేర వెలసిన సంస్థలు వాని కార్యక్రమములను వివరింపుము.

అమరావతిలో శ్రీ పాపయారాధ్య సాహితీ కేంద్రమును శ్రీ శ్రీ శ్రీ త్రిపురానందనాథులు స్థాపించిరి పాపయారాధ్యుల వారి సంస్కృతాంధ్ర గ్రంథములను పునర్ముద్రించుట. సాహితీ కార్యక్రమములను నిర్వహించుట వారి యాశయములు. శ్రీ పాపయారాధ్యులవారి పేరనొక సాహితీ పత్రికనుగూడ నిర్వహించిరి

పొన్నూరులో శ్రీ పాపయారాధ్య ధర్మ సంవర్ధనీ పరిషత్ అమరావతిలోని సంస్థకు అనుబంధ సంస్థ. శ్రీ నిష్ఠల సుబ్రహ్మణ్యం స్థాపించిరి. వేదపరిచయము. షడంగపరిచయము పూజాకార్యములు, శంకర విజయ పురాణప్రవచనము. సంస్కృత పరీక్షలకు విద్యార్థులకు శిక్షణనిచ్చుట. ఈ సంస్థ నిర్వహించిన కార్యక్రమములు "శ్రీ మహాశక్తి పూజా విధానము", భారతీయ సంస్కృతి - 1" అనునవి ఈ సంస్థ వెలువరించిన పుస్తకములు.

— o —

భారతీయ సంస్కృతీ మహత్త్వము

1) భారతీయ యోగమునందలి ప్రాణాయామము ఆధునికులచే రోగ నివారణకై ఎట్లుపయోగింపబడుచున్నదో తెలుపుము.

చైనాలోని షెన్‌యాంగ్ నగరంలో రోగులచే ప్రాణాయామం చేయించి చికిత్స చేస్తున్నారు. సుమారు 2000 సం॥ నుండి ఈ చికిత్స సాగుతుంది. రక్తపోటు, గుండెజబ్బు మొదలగు అన్ని రోగములకు80 శాతం సత్ఫలితాలు లభిస్తున్నాయి.

2) భారతీయ సంస్కృతి అన్ని దేశములయందు వ్యాపించినదని నిరూపించుము.

చైనాలోని తుర్కిస్తాన్‌లో గణేశ విగ్రహం దొరికింది. తాష్కెంట్‌లో గణపతి విగ్రహం, మెక్సికోలోని ప్రాచీన శిధిలాలయాలు, ఈ ఆలయాలలో గల విష్ణు, ఇంద్ర, గణపతి ఆంజనేయుల విగ్రహాలు కంబోడియాలోని పరంచినం అనే చోట ఇంకా జావా, సుమిత్రా, బోర్నియోలలోని శిధిలాలయాలు భారతీయ సంస్కృతి ప్రపంచం అంతా వ్యాపించిందని తెలియజేస్తున్నాయి.

3) 'ఆత్మ' గలదని ఆధునికు లెట్లు నిరూపించిరి?

ఆత్మ ఉన్నదని అది కంటికి కనుపించని శక్తితో నిర్మింపబడి యుండునని జోసెఫ్ క్లిరీయన్ అనే రష్యను సైంటిష్టు ఫొటోగ్రఫీ వలన నిరూపించెను. యోగులు తెలిపిన సూక్ష్మ శరీరాన్ని ప్లాస్మా అని పిలచి, ఇది ఆధ్యాత్మిక తరంగాలతో నిర్మింపబడి

యుంటుందని, రోగ చిహ్నాలను దీనిలో చూడవచ్చునని నిరూపించెను.

4) భూమి తిరుగుచున్నదను విషయము భారతీయ వాఙ్మయము నందు గలదా ?

కలదు. సూర్యునకు ఉదయించుట, అస్తమించుట అనునవి లేవని, భూమి తిరుగుచుండుటచే ఉదయాస్తమయములు ఏర్పడుచున్నవని ఐతరేయ బ్రాహ్మణంలోను, దేవీభాగవతంలోను వుంది.

5) భారతీయులు పండుగలయందు సముద్రస్నానములు చేయుదురు అది సమంజసమా ?

సముద్రపునీటిలో అయోడిన్ గలదు. అది శరీరమున కవసరము కావున సముద్రస్నానము చేయుటమంచిదే.

6) పరమాత్మ (భగవంతుడు) ను గూర్చి తెలుపుము.

అనంత ప్రపంచములు పరమాత్మయందే యున్నవి. ఆ పరమాత్మ వేయి సూర్యులకాంతితో ప్రకాశించుచుండును. దాని శక్తి అనంతము. ఆటంబాబును కనిపెట్టిన రాబర్టు హోపెన్ హీమర్ అను సైంటిష్టు 1945- 7- 16 నాడు Alamogordo our base లో భగవద్గీతయందలి శ్లోకమును తెలిపి అనంత విశ్వములను నడిపే పరమాత్మశక్తి గలదని యభిప్రాయపడెను

7) కలియుగ మెప్పుడు ప్రారంభమైనదో తెలుపుము.

క్రీ. పూ మూడువేల నూటరెండు (3102) సంవత్సరముల రెండు (2) నెలల 20 రోజుల 2 గంటల 27 నిముషముల 30 సెకండ్లకు కలియుగ మారంభమైనదని గణితముద్వారా తెలిపిరి. ఈ లెక్కలను ఫ్రెంచి దేశమందలి ఖగోళ శాస్త్రవేత్త అయిన 'లాకేలీ' ప్రశంసించెను.

8) ఈ ప్రపంచ మేర్పడి ఎంతకాలమైనదో తెలుపుము.

ఏల్ పట్టణమందలి 'అలోయిస్ కోవరెక్' అను శాస్త్రవేత్త ప్రపంచసృష్టి జరిగి 195 మిలియనుల సంవత్సరములు అయిన వనెను. ఆటమిక్ సైన్సు ప్రకారము 200 కోట్ల సంవత్సరముల క్రిందట సృష్టి జరిగినది. ఎన్‌సైక్లోపేడియా ఆఫ్ బ్రిటానికా (Encyclopedia of Britanica) యందు భూమి వయస్సు 200 మిలియన్లని గలదు. భారతీయులు గణితము వలన 195 కోట్ల 58 లక్షల, 85 వేల సంవత్సరముల క్రిందట సృష్టి జరిగినదని తెలిపిరి.

9) వ్యాస వాల్మీకుల సందేశ మేమి?

వాల్మీకి, వ్యాసుడు గొప్ప ఋషులు. ఉదారచరితానాం తు వసుధైక కుటుంబకమ్' అని వారి సందేశము. ప్రపంచ మందలి మానవులందరినీ ప్రేమింపవలయునని, ప్రపంచ శాంతికై పాటుబడవలయునని ప్రపంచమందలి మానవులందరు ఒకే కుటుంబమందలి సభ్యులని, బంధువులని బోధించిరి.

మీరూ సంస్కృతం నేర్చుకోండి - 1

సంస్కృతభాషా ప్రాశస్త్యము

సంస్కృతం అంటే ఏమిటి ?

భారతీయ భాషలనెన్నిటినో సుసంపన్నముగా నొనర్చినదీభాష. దీనికే గైర్వాణియని మరియొకపేరు. గీర్వాణులనగా దేవతలు. వారి భాష గావున నిది గైర్వాణి అయినది. ఎవరిమాట అమోఘముగా పని చేయునో వారు దేవతలు. వారిభాష గావుననే ఇది దేవభాష. ఇట్టి ఘనత ప్రపంచమందలి భాషలలో సంస్కృతమునకు దక్కినది. సంస్కృతము దేవవాక్కుయని ఋషులు చెప్పిరి. భారతదేశమునకు సంస్కృత భాష, సంస్కృతి ప్రతిష్ఠను ఆపాదించుచున్నవని తెలియుచున్నది

సంస్కృతభాషను సంస్కరింపబడిన భాషయని యందురు అనగా ఇండోజర్మానిక్ భాషనుండి విడివడిన భాష మూలప్రాకృత మనియు అది సంస్కరింపబడి సంస్కృతమైనదనియు కొందర దురు. ఇట్టి సంస్కృతము నుండియే స్త్రీలకు సులభముగ నుండు శౌరసేని, పైశాచి, మాగధి మొదలగు ప్రాకృత భాషలేర్పడినవి. కొందరు ప్రాకృతము సంస్కృతమునకు మూలమనుట పొసగదని సంస్కృతమే ప్రథమ గ్రంథమగు ఋగ్వేదమున గోచరించుచున్నదని చెప్పె దురు. సంస్కృతము పలుకుట కశక్యమై అపభ్రంశమై ప్రాకృతమైన దని వాక్యపదీయము చెప్పుచున్నది. భరతముని గూడ నిట్లే చెప్పెను.

సంస్కృత భాషలో వేదాలు, పదునెనిమిది పురాణాలు శాస్త్ర ములు, వేదాంగాలు దర్శనములు, కావ్యములు, నాటకములు మొదలగు

అనేక విషయముల గ్రంథములెన్నియో గలవు. ప్రపంచమందలి మొట్టమొదటి గ్రంథములు వేదములు అవి సంస్కృతభాషలోనే ఉన్నాయి.

సంస్కృత భాషలో ఒక పదమునకు వచ్చు అర్థము వేరొక పదముచే చెప్పుట కవకాశములేదు. ఏ పదము అర్థము ఆ పదమందే. ఇట్టి అర్థభేదములను పాటింపకయే ప్రతి పదార్థమును చెప్పుచుందుము సంస్కృతమునందలి పదములకు ఇతర భాషలలో అర్థమును వివరించుకొనవలయును. అంతేగాని ఆ భాషతో పదాల్ని చెబితే ఈ అర్థం రాదు. ఉదాహరణకు పత్నీ అన్నాం అనుకుందాం. దీని అర్థాన్ని ఆంగ్లంలోగాని, తెలుగులోగాని వివరించుకోవచ్చు. పురుషుడు చేసే ధార్మిక కార్యక్రమాలలో తనవంతు నెరవేరుస్తూ సాఫల్యాన్ని కూర్చే జీవితభాగస్వామిని అని అర్థం ఈఅర్థం వివరిస్తే వస్తుంది కాని Wife Better half పెండ్లాము, ఆలు అంటే రాదుకదా, ఇది విశేషము,

ఇతర భాషల్లో చిన్న చిన్న భేదాలతో ఎన్ని పదాలు సుమారు ఒకే అర్థంలో ప్రయోగింపబడుతాయో అన్ని రకాల పదాలు సంస్కృతంలో ఉన్నాయి, ఉదాహరణకు లోభి అనే సుమారు అర్థంలో Peevish అంటారు, దీనికి పిశునః Miser అంటే కృపణః అనవచ్చు Avaracious అంటే గృధ్నుః, అంటారు, Niggardly fellow అంటే మితంపచః అంటారు, ఇలా ఇతర భాషలతో సరితూగే పద జాలం వుంది, అంతేగాక ఏ భాషలో పదాలకైనా అంతువుంటుంది. ప్రతి భాషకి ఇన్ని పదాలని భాషావేత్తలు లెక్కగట్టియుంచారు. కాని సంస్కృతానికి ఎవరూ లెక్కగట్టలేదు, ఇందుకే యిది దేవభాష,

Physics. Chemistry మొదలగు విషయాలను ఆంగ్లంలో నుండి తెలుగు మొదలగు దేశభాషలలోకి అనువదించేటప్పుడు తప్పని సరిగా సంస్కృత పదాలను వాడాలి, అవి లేకుండా అనువాదం జరుగదు, ఉదాహరణకు సజలసల్ఫ్యూరి కామ్లము, హిమీకరణ మిశ్రమము మొదలైనవి తీసుకొనవచ్చు, టెలివిజన్, మొదలైన సాధనాల లోని భాగాలకు గూడా పారిభాషిక పదాలను కూర్చుకొనే శక్తి యీ భాషకుంది,

సంస్కృతం చరిత్ర ఏమిటి ?

క్రీస్తుశకం 1వ శతాబ్దంలో బర్మాదేశంలో సంస్కృతం ప్రచారంలో ఉండి, అనే విషయం సంస్కృత గ్రంథసూచిక వలన తెలుస్తూంది, సంస్కృతం ప్రచారంలో ఉండబట్టే శాసనాలు ఈ భాషలో వ్రాయబడినవి, నాల్గవ శతాబ్దంనాటి సంస్కృతశాసనం పెజాబన్ వద్ద గల మంగ్‌సిటీప్ వద్ద దొరికింది, ఆక్స్‌ఫర్డ్‌వారు వెలువరించిన నిఘంటువు ఇండోయూరోపియన్ భాషలలో సంస్కృతం బాగా ప్రాచీనమైందని చెబుతూంది, క్రీ॥ పూ॥ 700 లకు ముందు సంస్కృతంలోనే అన్ని వ్యవహారాలు జరిగాయి, చంపా నగరంవద్ద జరిగిన త్రవ్వకాలలో గూడ ఆనాటి వ్యవహారభాష అయిన సంస్కృతంలోని వంద శాసనాలు బయటపడ్డాయి, అశోకుని కాలం వరకు గూడా సంస్కృతంలో కొన్ని పదాలులేవు. కొన్ని పదాలుమారి పాళీభాషపై వాడుకభాష అయినది,

క్రీ. శ. 1, 2 శతాబ్దాలలో సంస్కృతమే రాజభాష. గుప్తుల కాలం నుండి 300 సంవత్సరాలవరకు సంస్కృతమే వ్యవహారభాష. ఇది వ్యవహారంలో ఉన్నదని మాక్సుముల్లర్. గజనీమహమ్మద్‌తో ఇండియాకు వచ్చిన ప్రఖ్యాత ఖగోళ శాస్త్రజ్ఞుడైన ఆల్ బెరూని ఇండియాలో సంస్కృతంలో వ్యవహారాలు సాగేవని సాక్ష్యం ఇస్తున్నారు. కాశ్మీర్ నుండి సంస్కృతం, భూటాన్. చైనా మొదలగు ప్రాంతాలకు వ్యాపించినదని రాజతరంగిణి గ్రంథం చెబుతూంది. చీనా యాత్రికుడైన ఇత్సింగ్ కూడా ఈ విషయాన్ని అంగీకరించెను. శివాజీ కాలంలో సంస్కృతవ్యవహారాలకై రాజ్య వ్యవహారకోశాన్ని రఘునాధుడు రచించెను.

మొగలు చక్రవర్తులుగూడ సంస్కృతాన్ని ఆదరించి పెంపొందించారు. సంస్కృత శ్లోకాలలోనే వారి చరిత్రలు వ్రాయించుకున్నారు. షాజహానుకు సంస్కృతంతెలుసు. అందుకే పండితరాజు బిరుదాన్నిచ్చి జగన్నాధుడిని సత్కరించాడు. రవీంద్రనాధటాగూరు సంస్కృతంలోని శాకుంతలాది గ్రంధాలచే ప్రభావితుడై రచనలుచేసి నోబెల్ బహుమతిని పొందగలిగాడు. సంస్కృతంలోని చారిత్రక గ్రంధాలవలననే ఆనాటి రాజకీయస్థితులు తెలుస్తున్నాయి.

క్రీ. శ. 1976 వ సంవత్సరంలో Sir William Jonesఅను పండితుడు సంస్కృత భాషా సౌందర్యంచూచి లాటిను. గ్రీకుభాషలకంటె సంస్కృతంలోనే గొప్ప సౌందర్యం ఉందని చెప్పాడు. భాషాశాస్త్ర పండితులైన Burrow, Tucker, Von Schalegal, Max Muller మొదలైన ఎందరో ఇతర దేశస్థులు సంస్కృతంలో చాలా గొప్ప కృషి చేశారు.

క్రీ. పూ. 6 వ శతాబ్దంలోని యాస్కముని నిరుక్తమనే గ్రంథాన్ని రచించాడు. ఇతడు సంస్కృతంలోని ఒక్కొక్క పదాన్ని ఒక్కొక్క ప్రాంతంలో ఎలా వాడుతున్నారో వివరించాడు. ఈ సాక్ష్యాలవలనగూడా సంస్కృతం వ్యవహారంలో ఉన్నట్లు తెలుస్తూంది. పాణినిముని తన వ్యాకరణంలో దూరంగా ఉండేవారిని పిలిచేటప్పుడు ప్లుతస్వరం పలకాలని చెబుతున్నాడు. సంస్కృతం వ్యవహారభాషే అనడానికి యిదికూడా కారణమే. దండాదండి (కర్రలతో తన్నుకొంటున్నారు.) ఉదరపూరం భుంక్తే (పొట్టనిండా తింటున్నాడు.) మొదలైనవన్నీ వ్యవహారాన్ని సూచిస్తున్నాయి.

పాణిని తరువాత వచ్చిన వరరుచి, పతంజలి గైర్వాణిలో లోకంలో వాడబడే క్రొత్త పదాలనుగూడా చేర్చుకుంటూ, సాధిస్తూ వచ్చారు. ఇందువలన భాష పెరుగుతూ వస్తూందని తెలుస్తుంది. భగవంతుడైన పతంజలిముని ఒకానొక పండితునికి, బండితో లేవానికి గూడా గైర్వాణి అర్థమవుతూ ఉండేదని తెలుస్తూంది. భోజరాజు, విక్రమాదిత్యుల కాలంలో గైర్వాణి తెలుగులాగా సాగింది.

తెలుగు మళయాళం మొదలైన భాషల్లో మాండలిక భేదాలున్నాయి. శ్రీకాకుళం, విశాఖజిల్లాలలో మేడి అని పిలువబడేది, రాయలసీమలో మేడితోకయని, తెలంగాణాలో పాలెయని ఇతర కోస్తాలలో మేడియని పిలువబడుతూంది. ఇలాగే ఆనపకాయ, ఆనింగెకాయ సొరకాయల్లో భేదాలు. ఇలాంటి మాండలిక భేదాలు గైర్వాణిలో లేవు. ఎవరు మాట్లాడినా ఒకేభాష అవడంవలన అందరికీ అర్థమవుతుంది.

సంస్కృతం అందరికీ వస్తుందా ?

కొంతమంది ఇలా ప్రశ్నించవచ్చు నిరాక్షేపంగా ఎవరికైనా జాతి మత కుల వివాదాలకు దూరంగా నేర్చుకుంటే సులభంగానే వస్తుంది, అక్బర్, షాజహాన్ ఇంకా అనేకమంది ముస్లిములకు గైర్వాణి తెలుసు. గైర్వాణిలో పండితులై గ్రంథాలను రచించిన ముస్లిములు ఎందరో ఉన్నారు. అన్ని దేశాల్లోను గైర్వాణి తెలిసిన వారున్నారు.

ఔరంగాజేబు తరువాత వచ్చిన అబ్దుల్లాచరితమ్ అనే కావ్యాన్ని లక్ష్మీపతియనే కవి వ్రాసాడు. అక్బర్, శ్రీహరి యనే విద్వాంసుడిని ఆస్థానంలో నియమించుకున్నాడు. జగన్నాథుడు ఆసఫ్ఖాన్ను వర్ణించాడు. మణుహా, తంబీర, ఆపోక్లిను మొదలైన అన్యభాషాపదాలు గైర్వాణిలోకి చేరడంవలన గైర్వాణి రచయితలకు, ఇతర భాషా వేత్తలకు గల సన్నిహిత సంబంధం అవగతమవుతూంది ముస్లిములు క్రిష్టియన్లు, హిందువులు అందరికి ఈ భాష వస్తుంది. ఇది నా భాష యని ప్రతి వ్యక్తి చెప్పుకోవాలనేది నా కోరిక.

సంస్కృతం స్త్రీలకు వస్తుందా ?

ఇది చాలా సామాన్యమైన ప్రశ్న. వేదకాలంలో గార్గి, మైత్రేయి మొ॥ స్త్రీ ఋషులు గలరు. గంగాదేవి అనే కవయిత్రి మధురావిజయం అనే గొప్పకావ్యాన్ని వ్రాసింది. దీనికి మా గురుదేవులైన బ్రహ్మశ్రీ పోతూకుచ్చి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు గొప్ప వ్యాఖ్యానాన్ని వ్రాసారు.

ఇంకా విజ్జిక, సుభద్ర, ఫల్గుహస్తినీ, రామభద్రాంబ, మోరికా ఇందులేఖా, మారులా, వికట నితంబా, లఖిమా, వైజయన్తి, త్రివేణి, క్షమ మొదలైన ఎందరరో స్త్రీ కవయిత్రులు మధురమనోజ్ఞంగా సూక్తులు. కావ్యాలు. వ్రాసారు. ఈ రోజున గైర్వాణి తెలిసిన అనేక మంది స్త్రీలు భాషా వేత్తలుగాను, రచయిత్రులుగా గోచరిస్తున్నారు.

ఇతర భాషలకు, సంస్కృతానికిగల తేడా ఏమిటి?

గైర్వాణిలో సుమారు 2000 ధాతువులున్నాయి. ధాతువులకంటె క్రియలు (Verbs) గైర్వాణిలో ప్రతి పదానికి వ్యుత్పత్త్యర్థం ఉండడం గొప్ప విశేషం. పృధివీ అంటే పరమాణువుల ఘర్షణతో ఘనీభవించినది అని అర్ధం. వృక్షః చేధింపబడేది అని అర్థం, ఇలా ప్రతిచోట వ్యుత్పత్త్యర్థం (Etymological sense) గోచరిస్తుంది. సంస్కృతంలో వాల్మీకి, వ్యాస. కాళిదాసాది మహాకవులు అంత ర్జాతీయ ఖ్యాతి నార్జించారు. సంస్కృతంలోని పాణిని వ్యాకరణం సుమారు 5,000 సూత్రాలతో వ్రాయబడింది. ఇంత పెద్ద వ్యాకరణం ఏ భాషకీ లేదేమో ?

సంస్కృతంలో అన్ని విషయాలుఉన్నాయా ?

సంస్కృతంలో ప్రపంచ విజ్ఞానాన్నందించే వేదాలున్నాయి. అనేక విషయాలను తెలిపే పురాణాలు 18 ఉన్నాయి. ఇలాగే ఇంకా అనేక ఉప పురాణాలున్నాయి, కథాసరిత్సాగరం, బృహత్కథ. పంచ

తంత్రం మొదలైన కథలనేకాలున్నాయి. రసానందాన్నందించే మధుర కావ్యాలున్నాయి, వినోదాన్నిచ్చే శాకుంతల, ఉత్తర రామచరితాది నాటకాలున్నాయి ఏకాంకికలున్నాయి. ఏకపాత్రాభినయాలున్నాయి. చారిత్రక గ్రంథాలున్నాయి. కల్హణుని రాజతరంగిణి కాశ్మీరరాజుల చరిత్రలను వివరిస్తుంది. చరక, సుశ్రుత, వైద్యావతంసం మొదలగు అనేక గ్రంథాలు వైద్యవిషయాలను తెలియజేస్తున్నాయి. వీటిలో వివిధ రోగాలను తగ్గించే ఎన్నో మందుల తయారీలు చెప్పబడ్డాయి బృహజ్జాతకం, పారశరసంహిత, మొ॥ గ్రంథాలు జ్యోతిశ్శాస్త్రాన్ని బోధిస్తున్నాయి. ఆర్యభటీయం, స్ఫుటసిద్ధాంతం, లీలావతి గ్రంథాలు గణితాన్ని (Algebra) తెలియజేస్తున్నాయి. బృహత్సంహిత, మొదలను గ్రంథాలు భూగర్భ విషయాలను (Geology) తెలియజేస్తున్నాయి. ఉపనిషత్తులు, బ్రహ్మసూత్రాలు మొ॥ గ్రంథాలు వేదాంత విషయాలను తెలుపుతాయి. ఆయుధాల తయారీలను రాజనీతిని (Politics) తెలిపే పుస్తకాలున్నాయి. భౌతిక క్రియా విషయాలను తెలిపే వైశేషికాదులు, రతి సర్వస్వాది కామశాస్త్ర గ్రంథాలు (Romance) పాకదర్పణాది పాకశాస్త్ర గ్రంథాలు (Cooking) వాస్తు గ్రంథాలు, వృక్షాలను పెంచే పద్ధతులు ఇలాంటివి ఎన్నెన్నో ఉన్నాయి.

సంస్కృతంలో కేవలం ఆధ్యాత్మిక విషయాలు మాత్రమే ఉంటాయనుకోవడం పొరపాటు.

— o —

సంస్కృతంలో యితర చిన్నచిన్న విషయాలున్నాయా ?

సంస్కృతంలో కేవలం పై విషయాలేగాక చిత్రలేఖనం, సంగీతం, నృత్యం, పొడుపుకధలు సరసోక్తులు మొదలైనవి గూడా ఎన్నో ఉన్నాయి. ఈ క్రింది శ్లోకంలో నిత్యజీవితంలో ఉపయోగపడే విషయాలెలా చెప్పబడ్డాయో చూడండి -

"ఘృతం తైలేన తచ్చోష్ణజలైరుద్ధగేన కజ్జలమ్
వాసయే దంబరస్థం తు మలం క్షారేణ సోష్మణా"

నేతి మరకలను నూనెతోను, నూనెమరకలను వేడినీళ్ళతోను, కాటుక మరకలను పాలతోను. మురికిని ఉప్పునీటితోను పోగొట్టాలి. బట్టలపై మరకలను తొలగించే పద్ధతి యిందులో చూపబడింది.

ఇంకా తాంబూలం తయారుచేసే పద్ధతి, కోళ్ళ పందెములు, సమస్యలు, ఛలోక్తులు ఇంకా ఎన్నెన్నో !

సంస్కృతంలోని పాటలు

సంస్కృతంలో అనాది నుండి సంగీత బద్ధమైన పాటలెన్నో కానవస్తున్నాయి. జయదేవుని అష్టపదులు, కాళిదాసుని గీతాలు, అన్నమాచార్య, త్యాగరాజ శ్యామాశాస్త్రిల గీతాలేగాక అధునాతనంగా గూడా గేయాలు వస్తున్నాయి. అవి సంస్కృతం పాటలని చెబితేగాని తెలియనంతగా సంస్కృత గీతాలు తెలుగులో కలిసిపోయి ఆంధ్రుల అభిమానాన్ని చూఱగొన్నాయి.

సంస్కృతంలోని ప్రౌఢత్వ పాండిత్యాలు

కవులు యమకాలు కోకొల్లలుగా వాడారు. పూర్వార్థంలాగా, ఉత్తరార్థం వ్రాయడం, నాలుగుపాదాలు ఒకలాగే వ్రాయడం, ఇంకా వెనుకనుంచి చదివినా శ్లోకం వచ్చే విధంగా వ్రాయడం, ఏకాక్షర, ద్వ్యక్షర శ్లోకాలు, రెండు మూడర్థాలు శ్లేషకావ్యాలు, ఐదురకాల శ్లేషలు నూరు అర్థాలొచ్చే శ్లేషలుకూడా ఉన్నాయి. నేను వ్రాసిన "శక్తినుతి" గ్రంథంలో రెండక్షరాల శ్లోకమును చూడవచ్చు. అనంతమైన ఈ సంస్కృతంలో జీవితాలు గడిపినా సంపాదించవలచిన పాండిత్య మిగులుతూనే ఉంటుంది ఎవరి ఓపికకొద్దీ వాళ్ళు పరుగెత్తవచ్చు. పాండిత్యం సంపాదించవచ్చు. సర్కస్‌ఫీట్లు చెయ్యవచ్చు. ఈ భాష గాంభీర్యానికిగాని. పదాలకుగాని పెన్నిధి.

సంస్కృతాన్ని పెద్దలు ప్రసంసించారా?

ప్రశంసించారని ఖచ్చితంగా చెప్పవచ్చు. ప్రాచీనులందరూ మెచ్చుకొన్నారు. నవీనులలో డాక్టరు రాధాకృష్ణ, రాజేంద్రప్రసాద్, నెహ్రూ, గాంధి. టాగూర్, గేటే, వివేకానందుడు, వినోబాభావే, సర్ ఖర్జా ఇస్మాయిల్, గోవిందమీనన్, అబూకలాం అజాద్, మొరార్జీ, నందా, గోపాలరెడ్డి, పట్టాభి, రాహూల్‌సాంకృత్యాయిన్, జయప్రకాశ్ నారాయణ, జైల్‌సింగ్, ఇందిరాగాంధీ, మొదలైన వారెందరో ప్రశంసించారు. సంస్కృత కమీషనువారి నివేదికలో దీన్ని రాజభాష చేయడంతో గల ఔచిత్యం వివరింప బడింది. అవన్నీ ఇక్కడ కూర్చడం సాధ్యంగాదు.

ప్రస్తుతం సంస్కృత పరిస్థితి ఎలావుంది ?

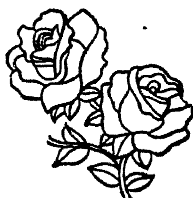
లండన్‌లోని ప్రతి హైస్కూలులోను సంస్కృతం తప్పనిసరిగా చదవాల్సిన పరిస్థితివుంది 900 మంది విద్యార్థులున్నారు. ఈ స్కూలు కెన్సింగ్టన్ సమీపంలో ఉంది ఖాట్మండులో సంస్కృతవిశ్వవిద్యాలయం పెట్టడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. సంస్కృతంలో పిల్లల పత్రికయిన 'చందమామ' కూడా వస్తూంది. సుమారి 11 సంవత్సరాల నుండి సంస్కృతంలో వార్తలు రేడియోలలో వస్తున్నాయి. లండనులో వేదగణితం, కౌముదీ బోధింపబడుతున్నాయి. "శంకరాచార్య" అనే సినిమా పూర్తిగా సంస్కృతంలో తీయబడింది. బొంబాయిలో హాస్పిటల్ కలెక్షన్లతో నడచింది. జర్మనీ రేడియోలలో సంస్కృత కార్యక్రమాలెన్నో వస్తున్నాయి.

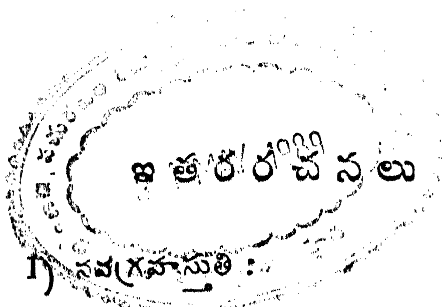
ప్రపంచ సంస్కృత విద్వాంసుల సభలు TOPINO (Italy). Paris, Weimar (GDR), కాశి నగరాలలో జరిగాయి. ఈ సంవత్సరము 20 దేశాల నుండి వచ్చిన 500 మంది ప్రతినిధులతో ఫిలాడెల్ఫియా (Philadelphia) దేశంలోని Pennsylvania పెన్సిల్వానియా విశ్వవిద్యాలయము లో జరిగింది కొద్దిరోజుల క్రితం సంస్కృతంలో షార్ట్‌హాండ్ పద్ధతికూడా విజయవంతంగా కనుగొనబడింది. సంస్కృతాక్షరాలతో కంప్యూటరు సిస్టంగూడా తయారవుతూంది. విశ్వసంస్కృత ప్రతిష్ఠానం, పాండిచ్చేరివాళ్ళు అన్నిచోట్లా సంస్కృత సంభాషణా శిబిరాలను నిర్వహిస్తున్నారు. ఢిల్లీలో సంస్కృత భవనాన్ని 50 లక్షలతో నిర్మించడానికి శంఖుస్థాపన జరిగింది.

బేసిక్ విధానంలో క్రియారహిత విధానం గొప్పది. సంస్కృతంలో ఱ, ద, ధి, వాహ మొ॥ ప్రత్యయాలు ఉపసర్గ విధానాలు భాషను సులభంగా మాట్లాడటానికి ఎంతగానో ఉపయోగపడుతాయి. బేసిక్ విధానం సంస్కృతంలో క్రొత్తగాదు. సంస్కృతంలోని ప్రతి పదానికి వ్యుత్పత్తి ఉండడంవలన "అర్థంలేని చదువు వ్యర్థం" అనేది ఈ భాషకే ఎక్కువగా అన్వయిస్తుంది.

ఈ భాషలో అమరకోశంవంటి నిఘంటువులు శ్లోకాలలో ఉండడంవలన పర్యాయపదాలు నోటికి త్వరగావస్తాయి. ఇది ఈ భాష లోని వైశిష్ట్యం. ఈ భాషను నేనిలా కీర్తిస్తాను.

'రారాజతామియం వాణీ సంస్కృతాచ పురాతనీ
జ్ఞానం విజ్ఞాన మపినో దేయాత్ పద్మాసన ప్రియా.

ఇతర రచనలు

1) నవగ్రహస్తుతి :

2) మీరూ సంస్కృతం నేర్చుకోండి

3) రత్నకవి సాహిత్యానుశీలనము

4) రసానందం

5) చైతన్యసందనం

6) శ్రీ మహాశక్తిపూజావిధానము

7) శ్రీ వీరభద్ర విజయము

ఆదిత్య ప్రింటర్స్. గంగానమ్మ పేట - తెనాలి.